

REKENKAMER

MIDDELBURG

JAARVERSLAG 2008 & ONDERZOEKPROGRAMMA 2009

REKENKAMER

MIDDELBURG

maart 2009

COLOFON

De Rekenkamer Middelburg

De Rekenkamer heeft een onafhankelijke positie binnen de gemeente. De Rekenkamer Middelburg heeft als doel het doeltreffend, doelmatig, rechtmatig en integer functioneren van de gemeente Middelburg en de daarmee verbonden organen te toetsen. En daar waar mogelijk door het geven van adviezen het functioneren te verbeteren. Zij voorziet daartoe de gemeenteraad en degenen die verantwoordelijk zijn voor de gecontroleerde organen of onderwerpen van op onderzoeksfeiten gebaseerde informatie. Deze informatie bestaat uit onderzoeksbevindingen, conclusies en aanbevelingen over organisatie, beheer en beleid en is in beginsel publiek toegankelijk.

De Rekenkamer van de gemeente Middelburg bestaat uit een voorzitter en drie leden en verricht haar onderzoeken binnen een door de Gemeenteraad jaarlijks vast te stellen budget.

De Rekenkamer voert in principe zelf onderzoek uit. In de onderzoeken wordt altijd teruggekeken naar het verleden, met als nadrukkelijke bedoeling te leren voor de toekomst. Jaarlijks stelt de Rekenkamer een onderzoeksplan op, waarin wordt aangegeven welke onderzoeken in uitvoering worden genomen. Daarnaast voert zij een aantal korte oriënterende onderzoeken uit en pleegt zij nazorg op eerder uitgebrachte onderzoeken.

Samenstelling:

▪ Mr. Anne Mast	lid
▪ Henk Hoogstrate	lid
▪ Mr. Ferry Pirard	lid
▪ Drs. Walter van Wijngaarden RC CPC	voorzitter

Rekenkamer
Middelburg
Postbus 6000
4330 LA Middelburg
Rekenkamermiddelburg@gmail.com
Voorzitter 06 525 818 63

Inhoud

COLOFON.....	2
Inhoud	3
1. Inleiding	4
DEEL I JAARVERANTWOORDING 2008.....	4
2. Inhoud	4
2.1 Onderzoeksprogramma.....	4
2.2 Raad in Control	4
2.3 Relatie Woongood Middelburg en de gemeente Middelburg	5
2.4 Nazorgonderzoek naar het Grondbeleid	6
3. Jaarrekening	6
3.1 Toelichting op de jaarcijfers	7
DEEL II ONDERZOEKSPROGRAMMA 2009.....	8
1. Inhoud	8
2. Aanpak onderzoeksprogramma	8
2.1 Werkwijze programmering.....	8
2.2 Onderwerpselectie	9
2.3 Onderzoeksvoorstellen	9
3. Onderzoeksprogramma 2009	10
3.1 Re-integratie	10
3.1.1 Aanleiding	10
3.1.2 Scope.....	11
3.1.3 Doel	12
3.1.4 Probleemstelling en onderzoeksvragen	12
3.2. De financiële risico's voor de gemeente Middelburg i.r.t. de Roosevelt Academy.....	12
3.2.1 Aanleiding	12
3.2.2 Scope.....	13
3.2.3 Doel van het onderzoek en de vraagstelling.....	13
3.3 Oriënterende onderzoeken.....	15
3.4 Nazorg onderzoek.....	15
3.5 En verder	15
4. Onderzoeksplanning	15
5. Financiering van de rekenkamer	16

1. Inleiding

Dit is het vijfde jaarverslag en onderzoeksprogramma van de Rekenkamer Middelburg. Conform het visiedocument van de Rekenkamer wordt voor 1 april het jaarverslag en het onderzoeksprogramma aangeboden aan de gemeenteraad. Hierin legt de Rekenkamer verantwoording af over haar activiteiten en de besteding van de financiële middelen, de jaarrekening en geeft zij aan welke onderzoeken zij in het lopende jaar gaat doen.

Het jaarverslag 2008 en het onderzoeksprogramma 2009 is gebundeld in dit ene document. Deel I is het jaarverslag over 2008 en deel II is het onderzoekprogramma 2009. We beginnen hieronder met deel I.

DEEL I JAARVERANTWOORDING 2008

2. Inhoud

We kijken kort terug op het onderzoeksprogramma: het nazorgonderzoek naar het grondbeleid; de raad in control, de balans in het woongoed en re-integratie. We sluiten af met een aantal overige onderwerpen die het vermelden waard zijn.

2.1 Onderzoeksprogramma

In de raadsvergadering van april 2007 hebben wij ons onderzoeksprogramma 2008 gepresenteerd. Het onderzoeksprogramma voor 2008 ging uit van twee onderzoeken, enkele oriënterende onderzoeken en een nazorgonderzoek naar de implementatie van de aanbevelingen uit het rapport over het grondbeleid. De twee geplande onderzoeken waren onderzoek of de raad in control is en de relatie tussen Woongoed Middelburg en de gemeente.

2.2 Raad in Control

Dit onderzoek mondde uiteindelijk niet uit in een uitgebreid rapport, maar in een brief aan de raad in augustus 2008. De belangrijkste bevindingen waren:

1. De invoering van o.a. de risicoparagraaf en de projecten Middelburg Beheerst Ambitieuus en Aansprekend Presteren, helpen ook de raad aan meer inzicht in de voorbereiding, realisatie en verantwoording van de programma's van de gemeente;
2. De kwaliteit van de rapportages wordt steeds beter, maar vooral voor de kleinere fracties is het nog steeds lastig om de cijfers echt te doorgronden;
3. De informatieachterstand (de niet structurele informatievoorziening) bij de niet-coalitiefracties wordt regelmatig genoemd als jammer, maar wel begrijpelijk en is deel van het coalitie- oppositiespel;
4. In veel gesprekken wordt positief gesproken over de ambtenaren en het college als het gaat over de (financiële) informatievoorziening;
5. Er is veel waardering voor de afdeling P&C die toch vooral wordt gezien als dé afdeling die de afgelopen tijd in Aansprekend Presteren, sterk is verbeterd en ook zeer welwillend is in het beantwoorden van vragen en/of het geven van toelichtingen;

6. De actieve informatieplicht van het college wordt als voldoende tot goed ervaren;
7. De snelle wijze van het beantwoorden van (schriftelijke) vragen van het college op vragen van de raad scoort over het algemeen zeer goed. Zeker in vergelijking tot het verleden, waar het geen uitzondering was dat het soms 10 weken duurde voordat een antwoord kwam. Nu is er al een antwoord binnen een paar dagen en regelmatig binnen 24 uur;
8. Over de zomernota, i.p.v. een voorjaars- en najaarsnota wordt wisselend gedacht. Het risico van te weinig informatie, waardoor de raad niet tijdig kan reageren, en dus niet in control is, verdient een beheersmaatregel. Die ook is genomen op 26 mei 2008 (motie 08-278), de bestuurlijke tussenrapportages moeten leiden tot een efficiënte en evenwichtige voortgangsrapportage aan de raad;
9. De fracties spreken hun tevredenheid uit over het functioneren van de raadsgriffier. Hij helpt hen zeer in het bijhouden van acties, met "de lijst van toezeggingen", opdat deze tijdig worden behandeld;
10. Op de vraag of de raad in control is, wordt door alle fracties positief geantwoord;
11. Forse verbeteringen zijn op dit moment dan ook niet nodig. Het gaat vooral nog om het verder verbeteren van de indicatoren (meer SMART (ook genoemd door de accountant)) en het verbeteren van de presentatie. Zo worden suggesties gedaan om de prestaties meer grafisch weer te geven met een beknopte toelichting en niet teveel tabellen met cijfers en lappen tekst.

2.3 Relatie Woongood Middelburg en de gemeente Middelburg

In september 2008 boden wij ons rapport "Balans in het woongood" aan. De aanbevelingen uit dit rapport werden integraal overgenomen door de gemeenteraad. Een gedeelte hiervan heeft inmiddels navolging gekregen in de concept herziene kwaliteitsatlas.

1. Een beleidsnota, waaraan een raadsbesluit ten grondslag ligt, dient conform en integraal te worden uitgevoerd. De raad dient periodiek over de uitvoering te worden geïnformeerd, waarbij indien noodzakelijk bijstelling van de beleidsvoornemens en de uitvoering kan worden voorgelegd. De periodiciteit van de rapportage dient (voortaan) in de beleidsnota te worden opgenomen.
2. Zorg dat doelstellingen SMART worden geformuleerd; uit monitoring en evaluatie moet dan blijken waarom ze al dan niet haalbaar zijn; zo nodig moeten ze (in de gemeenteraad) worden bijgesteld.
3. Maak de prestatie-afspraken meer bindend. De gemeente is dan wel verantwoordelijk voor het faciliteren van de omstandigheden, die noodzakelijk zijn voor het nakomen van de prestatie-afspraken. En evalueer de prestatie-afspraken volgens het model dat bij de tussenrapportage 2003-2007 is gemaakt en rapporteer periodiek aan de gemeenteraad.
4. Zorg dat het college periodiek (minstens 1 x per jaar) rapporteert over de voortgang van het beleid.
5. Geef (meer) prioriteit aan een herziening/vernieuwing van de kwaliteitsatlas, waarin wordt aangegeven of de gemeente gaat voor een groeiscenario dan

wel de omslag van groeigemeente naar beheergemeente wil maken. Het aangeven van een exact aantal inwoners is daarbij zeker niet nodig. Neem de prognoses in aanmerking en kies dan voor een bepaalde bandbreedte. Per slot van rekening zijn prognoses geen wetmatigheden, maar wel "bouwstenen voor beleid".

6. Als aan bovenstaande aanbeveling 5 (herijking kwaliteitsatlas) is voldaan, kom dan zo snel mogelijk met een nieuwe woonvisie (met beleidsnotitie); demografische ontwikkelingen dienen hierin een factor van betekenis te zijn. Zeker met het oog op (mogelijke) ontwikkelingen op de woningmarkt, nu de economische groei afneemt.

2.4 Nazorgonderzoek naar het Grondbeleid

Het rapport werd behandeld in de raadsvergadering van maart 2008. Onderstaand een samenvatting van de bevindingen:

- Nagenoeg alle door de raad overgenomen aanbevelingen uit het rapport van 2006 zijn door het college geïmplementeerd.
- Twee uitzonderingen:
  - Ten aanzien van **aanbeveling 1** stellen we vast dat "het samenhangend beleid tussen de verschillende programma's" nog niet is vastgesteld.
  - **Aanbeveling 5** is in de nota grondbedrijf eveneens correct opgenomen, zij het dat we van mening zijn, dat de mogelijkheid tot verkoop aan een "vooraf geselecteerde" partij strijdig is met de intentie van de aanbeveling. Hier ontbreekt de vereiste transparantie. We geven in overweging nader te definiëren "wat een vooraf geselecteerde partij is". Uit de in 2007 verkochte objecten blijkt dat de naleving van het raadsbesluit 06-85 niet conform tot stand is gekomen (weliswaar was met de verkoop-procedure gestart voor het raadsbesluit 06-85 en het verschijnen van de nieuwe nota grondbeleid), dit geldt overigens wel voor de objecten, die thans in de verkoop zijn.
- Wij zien in dit nazorg onderzoek naar het grondbeleid geen aanleiding om met (nieuwe) aanbevelingen te komen.

3. Jaarrekening

De Rekenkamer Middelburg had voor 2008, op basis van het onderzoeksprogramma, een begroting van ruim €50.000 euro. De realisatie over 2008 bedraagt ruim €36.000 euro. Dit verschil van ca. €14.000 wordt veroorzaakt door het realiseren van minder onderzoeksdagen. Verder is de omvang van het onderzoek naar de "raad in control" zeer meegevallen, omdat tijdens het onderzoek bleek dat de kwaliteit van de beheersmaatregelen adequaat en sterk verbeterd was. Omdat er ruime onderzoekscapaciteit vrij was, is op verzoek van de raad gestart met een oriëntatie naar een mogelijk onderzoek naar de re-integratie. Inmiddels is dit onderzoek in volle gang en loopt door in 2009.

3.1 Toelichting op de jaarcijfers

Jaarcijfers 2008 Rekenkamer Middelburg			Realisatie	Realisatie	Realisatie	Realisatie
BESTEMMING	Realisatie 2008	Begroting 2008	2007	2006	2005	2004 (1 mei - 31 dec)
Educatie	1.275	1.500	1.285	1.535	2.831	6.670
Lidmaatschap NVR	310	375	375	300	375	375
Secretaris	0	0	1.650	16.200	21.657	11.485
Vergaderingen	6.075	6.200	6.200	5.685	6.972	11.970
Overig (drukwerk, etc.)	412	500	400	73	415	3.846
ALGEMENE UITGAVEN	8.072	8.575	9.910	23.793	32.250	34.346
ONDERZOEK						
Capaciteit in mandagen	83	120	82	85	114	65
UITGAVEN ONDERZOEK	28.163	40.800	27.880	30.300	37.985	23.639
TOTAAL	36.235	49.375	37.790	54.093	70.235	57.985
<i>Budget</i>	<i>50.000</i>	<i>50.000</i>	<i>62.000</i>	<i>62.232</i>	<i>75.559</i>	<i>55.200</i>

Educatie. In 2008 is een aantal symposia en workshops bezocht in het kader van de *education permante*. Deze bijeenkomsten staan vooral in het teken van leren van elkaar. Diverse rekenkamervertegenwoordigers wisselen hun ervaringen en *best practises* uit, waardoor een netwerk van contacten ontstaat en kennis gedeeld wordt. **Lidmaatschap NVR.** Dit lidmaatschap van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies zorgt voor het beschikbaar houden en krijgen van een kennisnetwerk tussen alle lokale rekenkamers en -commissies. **Vergaderingen & overleg.** Ongeveer 9 keer per jaar vergadert de rekenkamer over de voorbereiding en aanpak van onderzoeken, de verantwoording en de bespreking van lopende zaken en ontwikkelingen. Ook meer algemene overleggen met o.a. de gemeentesecretaris, andere rekenkamers en ambtenaren wordt hiertoe gerekend. **Overig (drukwerk, etc.).** Het betreft o.a. het drukwerk met logo van de rekenkamer, waarop de rapporten worden gekopieerd. **Capaciteit.** Hieronder is een overzicht gegeven van de geraamde en gerealiseerde onderzoekscapaciteit. Het onderzoek naar de reïntegratie loopt nog door in 2009 en is in 2008 niet uitgevoerd vanwege het doorlopen van het onderzoek naar de gemeenschappelijke regelingen. De categorie "en verder . . ." is vooral besteed aan het schrijven van de verantwoording, het onderzoeksprogramma en het bijgestelde visiedocument.

Capaciteit in mandagen		
Onderwerp	Raming	Realisatie
Nazorg Grondbeleid	1	4
Raad In Control?	30	12
Relatie Woongood vs Gemeente	25	42
Oriënterend onderzoek	20	11
Nazorg onderzoek	30	4
En verder . . .	14	
Reïntegratie		10
Totaal	120	83

DEEL II ONDERZOEKSPROGRAMMA 2009

1. Inhoud

Dit is het vijfde onderzoeksprogramma van de rekenkamer Middelburg. Hierin geeft de rekenkamer aan welke onderzoeken zij in 2009 gaat uitvoeren. De onderzoekskeuze is gebaseerd op de aanpak volgens het visiedocument.

We gaan eerst in op de totstandkoming van het onderzoekprogramma. Daarna volgt een overzicht van de doelen en hoofdvragen van de gekozen onderzoeksonderwerpen voor 2009. We sluiten af met een planning en een begroting voor 2009.

2. Aanpak onderzoeksprogramma

De rekenkamer bepaalt zelf naar welke onderwerpen zij onderzoeken uitvoert, op welke wijze en op welk moment zij dat doet. Dat neemt niet weg dat zij open wil staan voor suggesties van de raad, het college en de Middelburgse bevolking. Hieronder wordt beschreven hoe het onderzoeksjaarprogramma tot stand komt.

2.1 Werkwijze programmering

Concreet komt het onderzoeksprogramma als volgt tot stand:

- De rekenkamer houdt zich voortdurend op de hoogte van relevante ontwikkelingen binnen en buiten de gemeente. Bronnen zijn de programmabegroting en de jaarrekening, vergaderingen van de raad en raadscommissies, berichten in de lokale media en vakpublicaties. Mede op basis hiervan stelt de rekenkamer een lijst samen van potentiële onderzoeksonderwerpen (de longlist);
- Daarnaast worden de raadsfracties in de gelegenheid gesteld om onderzoeksonderwerpen (voorzien van een motivatie) aan te dragen;
- Ook vindt via de auditcommissie afstemming van onderwerpselectie plaats tussen het college, de rekenkamer en de accountant. Hierbij blijft ieder verantwoordelijk voor haar eigen rol in het onderzoeksveld;
- Op basis van een afweging van alle mogelijke onderzoeksonderwerpen aan de hand van de hierna te noemen criteria wordt het onderzoeksjaarprogramma vastgesteld door de rekenkamer. De onderwerpen in het programma zijn 'onderzoekbaar' binnen de randvoorwaarden van kwaliteit, tijd en geld. De gemeenteraad stelt het budget ter beschikking dat nodig is om het onderzoeksjaarprogramma te kunnen uitvoeren. Het onderzoeksjaarprogramma wordt vastgesteld voor 31 maart van het jaar waarop het betrekking heeft en ter kennis gesteld aan de gemeenteraad;
- Ook gedurende het jaar kunnen verzoeken tot onderzoek worden ingediend. Dit gebeurt schriftelijk via een aan de voorzitter van de rekenkamer gericht verzoek. Deze verzoeken kunnen, in geval van urgentie, lopende het jaar worden gehonoreerd. Ook kan de rekenkamer zelf andere prioriteiten stellen indien uitvoering hiervan dringend wenselijk is.
- In de laatste auditcommissie-vergadering (17 november 2008) is aangegeven door de raadsleden dat zij het op prijs stellen als de rekenkamer capaciteit vrijhoudt voor actuele onderzoeksvragen en dat in het onderzoeksprogramma 2009 meer aandacht wordt gegeven aan de aanleiding van het onderzoek, het doel,

de te hanteren onderzoeksmethode en de afbakening van de onderzoeksopdracht.

2.2 Onderwerpselectie

Bij het selecteren van de onderwerpen door de rekenkamer spelen de volgende vijf inhoudelijke criteria een rol:

1. Toegevoegde waarde: het onderzoek levert informatie op waarover de raad nog niet beschikt; er is recent geen vergelijkbaar onderzoek naar gedaan en het is gericht op de mogelijke wijzigingen van beleid, beheer of organisatie. Ook de rol van het bestuur bij de totstandkoming van beleid en controle op de uitvoering daarvan, kan onderwerp van onderzoek zijn.
2. Risico's: er bestaat een reële kans dat het onderwerp risico's draagt van ondoeltreffendheid, ondoelmatigheid en/of onrechtmatigheid, waardoor de gemeente de rekening gepresenteerd krijgt op het moment dat het mis gaat.
3. Relevantie: het onderwerp is actueel, heeft een groot financieel en/of maatschappelijk belang.
4. Spreading: opeenvolgende onderzoeken vinden zo min mogelijk op hetzelfde programma, of bij dezelfde dienst of instelling plaats.
5. Bruikbaarheid: het onderzoek moet leiden tot concrete verbetervoorstellen en/of het bevorderen van het lerend vermogen van het bestuur en de organisatie.

2.3 Onderzoeksvoorstellen

Longlist

Onderwerp	Doel	Status
WMO	Doeltreffendheid en doelmatigheid inzet WMO	Nog te vroeg voor onderzoek
Kunsteducatie	Verwezenlijking fusiedoelen Middelburg en Vlissingen.	1 raadsfractie interesse, scoort op het afwegingskader niet hoog.
RooseveldAcademy	Inzicht in financiële risico's gemeente Middelburg.	Gestart in feb 2009
Afwikkeling A-theater	Inzicht in & leerpunten van het stopgezette (financiële) traject A-theater op de Zuidsingel.	Na afwikkeling laatste claims, vinger aan de pols.
Re-integratie	Doeltreffendheid & doelmatigheid van het re-integratiebeleid	Gestart eind 2008
Bestemmingsplan Mortiere	Duidelijkheid over de status van het bestemmingsplan	Oriënterend

3. Onderzoeksprogramma 2009

We hebben de potentiële onderwerpen getoetst aan de bovengenoemde selectiecriteria en een aantal afgestemd in de auditcommissie van 17 november 2008 en komen dan tot de onderstaande onderzoeken voor 2008. Hieronder wordt de aanleiding, de doelstelling van het onderzoek en de scope geformuleerd.

3.1 Re-integratie

3.1.1 Aanleiding

Tijdens de vergadering van de Raadscommissie Maatschappelijke Zaken van 14 mei jl. stelde de heer Hamelink namens de CU voor om de rekenkamer een onderzoek in te laten stellen naar de effectiviteit van re-integratie. Dit voorstel vond toen algemene bijval. In vergadering van diezelfde commissie in oktober 2008 heeft de rekenkamer geïnventariseerd wat de vragen zijn op dit gebied vanuit de raad. Ook het beoordelingskader van de rekenkamer laat zien dat dit onderzoeksonderwerp meerwaarde heeft. Zie de tabel hieronder.

Naast het verzoek zijn de belangrijkste overwegingen hiervoor:

- Toegevoegde waarde en het maatschappelijke belang;
- het financiële belang;
- de aanwezigheid van risico's voor de doeltreffendheid en doelmatigheid.

Op basis van ons onderzoeksreferentiekader is hieronder aangegeven waarom wij vinden dat dit onderzoek kan bijdragen aan de informatievoorziening aan de raad.

Criteria	Belang			Argumenten
	laag	midden	Hoog	
Toegevoegde waarde				Verzoek van de raad (commissie MaZa) en het re-integratiebeleid raakt een grote groep Walchenaren. In totaal behoren circa 2.300 mensen tot de doelgroep (waarvan ca 860 voor Middelburg, jaarverslag 2007) die begeleid moet worden naar werk.
Risico's				Over het algemeen zijn de risico's niet hoog, omdat veel formeel is geregeld, echter in de uitvoering kan veel mis gaan. Met de WWB is de inhoudelijke rol en het financiële belang van de gemeente bij het verstrekken van de uitkeringen en de re-integratie van uitkeringsgerechtigden sterk vergroot. Met deze grotere verantwoordelijkheid is ook het risico voor de gemeente navenant toegenomen. Hoewel

				de SDW (Sociale Dienst Walcheren) operationeel verantwoordelijk is voor het re-integratiebeleid blijft de gemeente wel verantwoordelijk voor de effectieve en efficiënte uitvoering van het beleid.
Relevantie				Gezien de landelijke aandacht (zie ook brief VNG van 18 augustus jl.) en het financiële beslag is dit een uiterst relevant (breed maatschappelijk) onderwerp. In Middelburg wordt de ontvangen rijksbijdrage voor de WWB-uitkering (Wet Werk en Bijstand) volledig doorbetaald aan SDW en bedroeg over 2007 bijna €12 miljoen. De bijdrage van de gemeente Middelburg voor de uitvoeringskosten van de SDW bedraagt circa € 3 miljoen. Op 31 december 2007 bedroeg het aantal Middelburgse WWB-klienten 863 (31 december 2006: 982), het totale klantenbestand van de SDW bedroeg 2.271
Spreiding				Een dergelijk onderzoek heeft binnen Middelburg/Walcheren nog niet plaats gevonden.
Bruikbaarheid				Onderzoek kan leiden tot verbeteringen richting raad, college en SDW.

3.1.2 Scope

Onder het re-integratiebeleid verstaan we in dit onderzoek alle activiteiten die de gemeente (dan wel anderen namens de gemeente) verricht bij het begeleiden van bijstandsgerechtigden naar werk.

Hierbij onderscheiden we de hele beleidscyclus:

- de beleidsformulering;
- de uitvoering van het beleid door gemeente en re-integratiebedrijven;
- de prestaties en de effecten waar de uitvoering toe leidt;
- de informatievoorziening over de uitkomsten het beleid;
- de evaluatie van het beleid;
- het toezicht op dit geheel.

Een belangrijk onderdeel van het onderzoek is de informatieverzameling bij (ex) cliënten van de SDW. In dit onderzoek richt de rekenkamer zich op de uitvoering van het re-integratiebeleid van de gemeente Middelburg vanaf de invoering van de

WWB (1 januari 2004) tot eind 2008. Omdat de SDW heel Walcheren als doelgroep heeft, zullen we ook af stemmen met de rekenkamers van Vlissingen en Veere.

3.1.3 Doel

De rekenkamer wil met het onderzoek de doeltreffendheid en doelmatigheid beoordelen van het door de gemeente gevoerde re-integratiebeleid.

Met de doeltreffendheid van het re-integratiebeleid bedoelen we de mate waarin de prestaties van de gemeente bij de uitvoering van het re-integratiebeleid bijdragen aan het bereiken van het beoogde effect van dat beleid: zoveel mogelijk bijstandsgerechtigden zo snel mogelijk weer aan het werk helpen. Onder de doelmatigheid van het re-integratiebeleid verstaan we de mate waarin de beoogde resultaten (prestaties en effecten) worden bereikt met de inzet van de daartoe ingezette middelen. Met het onderzoek en de daarin opgenomen aanbevelingen wil de rekenkamer bijdragen aan het beleid en de uitvoering van het gemeentelijke re-integratiebeleid en de invulling van het toezicht daarop.

3.1.4 Probleemstelling en onderzoeksvragen

Het onderzoek richt zich op de inspanningen die de gemeente sinds 2004 heeft verricht om reïntegratie van bijstandsgerechtigden te bevorderen. De probleemstelling van het onderzoek luidt als volgt: *In hoeverre is de gemeente succesvol in het reïntegreren van mensen met een bijstandsuitkering naar werk?*

Deze probleemstelling valt uiteen in drie onderzoeksvragen, welke weer uiteenvallen in algemene onderzoeksvragen:

1. In hoeverre is het re-integratiebeleid van de gemeente doeltreffend en doelmatig?
2. In hoeverre dragen de instrumenten die de gemeente heeft ingezet voor re-integratie bij aan het realiseren van de doelen voor arbeidsactivering en arbeidstoeleiding?
3. Verloopt de uitvoering van re-integratietrajecten gericht op arbeidsactivering en arbeidstoeleiding doelmatig?

3.2. De financiële risico's voor de gemeente Middelburg i.r.t. de Roosevelt Academy

3.2.1 Aanleiding

De vertegenwoordigers van de raad in de auditcommissie hebben de wens uitgesproken prioriteit toe te kennen aan een onderzoek naar de Roosevelt Academy (RA), en dan met name de financiële risico's van de gemeente Middelburg bij de RA. In de raad was hiervoor geen meerderheid. De rekenkamer meent echter toch o.b.v. haar referentiekader een onderzoek van belang te achten.

Criteria	Belang			Argumenten
	laag	midden	Hoog	
Toegevoegde waarde				Nog niet eerder is in kaart gebracht wat na een aantal jaar RA de financiële consequenties zijn voor Middelburg
Risico's				Zijn aanwezig, echter meer belanghebbenden dan de gemeente. Doeltreffendheid en doelmatigheid zijn op dit moment niet bekend.
Relevantie				De RA is een belangrijk instituut met grote meerwaarde voor de gemeente Middelburg met een economisch en financieel belang.
Spreiding				Een dergelijk onderzoek heeft binnen Middelburg nog niet plaats gevonden.
Bruikbaarheid				Het onderzoek leidt tot meer inzicht in de risico's en -beheersing.

3.2.2 Scope

In het onderzoek beperken we ons tot de doelmatigheid en doeltreffendheid van de financiële bijdrage van de gemeente Middelburg.

3.2.3 Doel van het onderzoek en de vraagstelling

Met dit onderzoek wil de rekenkamer Middelburg de gemeenteraad inzicht geven in de financiële risico's van de relatie met de RA.

Deze overwegingen leiden tot de volgende onderzoeksvragen aan de hand van de 3W vragen:

- I. Wal wil(de) de gemeente Middelburg bereiken met de komst van de RA?
- II. Wat is/wordt daarvoor gedaan?
- III. Wat heeft het gekost/ wat kost het? Hoe is/wordt daarin voorzien?

Maatschappelijk belang

De RA is een "college", één van de drie in Nederland. Een "college" biedt een brede (internationale) bacheloropleiding. Voor een masteropleiding moeten de studenten na de bacheloropleiding naar een andere Nederlandse of buitenlandse universiteit. Het onderwijs wordt gegeven in het Engels. De RA functioneert in academische zin als nevenvestiging van de Universiteit Utrecht ("International Honors College of Utrecht University"). Het belang voor Middelburg is de aanwezigheid van een kwalitatieve hoogstaande onderwijsvoorziening, waaraan Middelburg uitstraling en status kan ontleen. De meerwaarde levert direct of indirect geëntameerd door de RA

culturele evenementen op, zoals pianorecital, filmfestiveal, etc. "Het opzetten van de RA zal een positief effect hebben op de demografische balans en het imago van de stad; het levert bovendien werk voor hoogopgeleiden op." (uit programmabegroting 2004, blz 33).

Economisch belang

De RA streeft naar 600 studenten, die wat te besteden hebben in Middelburg.

En wat is de spin-off?

Het jaarverslag 2006 (van de gemeente) maakt melding van voorbereidingen voor het opzetten van de Graduate School of Music, de eerste Masteropleiding in Middelburg. Het Center of Transatlantic Studies) is gelieerd aan de RA (zie o.a. notulen raadsvergadering 30juni/1juli 2008).

Wat is de bijdrage van de studenten aan de gemeentelijke belastingen? Hoe is het gesteld met de inning en controle daarop?

Financieel belang

In financieel opzicht is de RA een zelfstandig instituut. " Bij de opzet is aangenomen dat het fungeren als nevenvestiging van de Universiteit Utrecht extra middelen van het Rijk zou opleveren. Deze middelen zouden dan worden doorbetaald aan de RA. In tegenstelling tot die eerdere uitgangspunten blijkt nu, dat de Universiteit Utrecht geen extra middelen ontvangt t.b.v. de RA. Gevolg daarvan is dat de Universiteit Utrecht geen jaarlijkse bijdrage in de vaste kosten doorsluis naar de RA. Deze wijziging heeft dan ook financiële consequenties voor de RA. De provincie Zeeland heeft het initiatief genomen om te komen tot een financiële oplossing". (Uit het raadsvoorstel 08-327.)

Wij zullen aandacht besteden aan de volgende items.

1. De huisvesting van de studenten: (zie ook ons rapport Woonbeleid). De studenten zijn gehuisvest in de locaties Bagijnhof, Roggeveenhuis en Vlissingestraat/Koestraat.
2. Welke panden worden verhuurd aan de RA, wat is de huur? Controle op de inning? Het stadhuis, de Helm en Stadhuisstraat 2 zijn aangewezen als onderwijshuisvesting. Hiertoe is het niet-gothische deel van het stadhuis verbouwd tot onderwijslocatie.
3. Hoe is het gestelde met de subsidies
4. Hoe is het gesteld met de deelname in de Stichting Roosevelt Academy Fonds?
5. Wat is de rol van andere "sponsors", met name de provincie Zeeland, Delta

Woongoed en de Universiteit Utrecht (die ook participeert in het Fonds)?

In hoeverre is de RA hiervan afhankelijk? Wat als één of meerdere sponsors het laten afweten?

3.3 Oriënterende onderzoeken

In 2009 willen we enkele potentiële onderwerpen oriënterend onderzoeken. Het gaat hierbij om kortstondige onderzoeken, waarin wij ons verdiepen in de situatie op een specifiek beleidsterrein. De aanleiding voor een oriënterend onderzoek kan divers zijn. Zo kan het gaan om onderzoeksvoorstellen die in het proces tot het Onderzoeksplan zijn 'afgevallen'. In dit geval benoemen wij deze in het onderzoeksplan. Tot slot kunnen ontwikkelingen in de loop van het jaar en signalen vanuit de organisatie of van daarbuiten aanleiding zijn een oriënterend onderzoek te starten. Op basis van de bevindingen uit het oriënterend onderzoek besluiten wij hoe wij verder handelen. Voor dit jaar starten we een oriënterend onderzoek naar de status van het vigerende bestemmingsplan van de Mortiere. Als rekenkamer krijgen we van burgers signalen dat niet helder is wat de status is van het bestemmingsplan en of dit overeenkomt met de voornemens en huidige bouwactiviteiten.

3.4 Nazorg onderzoek

Wij volgen de voortgang van de uitvoering van onze aanbevelingen en hetgeen de gemeenteraad daarover besloten heeft. Wij doen dit door de voortgang in zijn algemeenheid te volgen, maar ook door op een aantal momenten daarover in gesprek te gaan met sleutelfiguren. Bij het volgen van de voortgang staan wij ook expliciet stil bij de wijze waarop de gemeenteraad haar controlerende taak invult. Wij stellen de gemeenteraad op de hoogte van onze bevindingen. Wij doen dit via ons jaarverslag, tenzij wij van oordeel zijn dat aard van de bevindingen zodanig is, dat wij vinden dat de gemeenteraad daarvan eerder op de hoogte moet worden gesteld. Dit jaar zullen we nazorg besteden aan de overgenomen aanbevelingen uit ons rapport m.b.t. de (paragraaf) verbonden partijen, inhuur van externen en de afronding van de gestopte bouw van het A-theater aan het Molenwater.

3.5 En verder ...

Naast de uitvoering van de onderzoeken, de nazorg daarvan en de oriëntatie op nieuwe onderzoeken, verzamelen wij systematisch informatie over doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoek dat het College instelt (de zogenaamde art. 213a-onderzoeken). In 2008 zijn deze onderzoeken niet uitgevoerd vanwege personeelstekort. Wij nemen kennis van alle onderzoeksresultaten dat het College op deze terreinen uitvoert. Verder werken wij aan de opbouw van kennis door ontwikkelingen te volgen en monitorgegevens te verzamelen. Hierbij maken wij tevens gebruik van ervaringen bij andere rekenkamers.

4. Onderzoeksplanning

Onze planning ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

Onderwerpen	2009	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	Capaciteit in mandagen	
Onderzoeken							
<i>Reintegratie</i>		[Bar chart showing activity in Q1, Q2, and Q3]				35	
<i>Rooseveld Academy</i>			[Bar chart showing activity in Q2 and Q3]			18	
Oriënterend onderzoek							
<i>Bestemmingsplan Mortiere</i>		[Bar chart showing activity in Q1 and Q2]				8	
Nazorgonderzoek							
<i>Gemeenschappelijke regelingen</i>				[Bar chart showing activity in Q3 and Q4]		10	
<i>Inhuur externen</i>				[Bar chart showing activity in Q4]		10	
<i>A-theater</i>					[Bar chart showing activity in Q4]		10
Overig		[Bar chart showing activity across all quarters]				9	
Totaal						100	

5. Financiering van de rekenkamer 2009

Begroting 2009		Realisatie				
BESTEMMING	Begroting 2009	2008	2007	2006	2005	2004 (1 mei - 31 dec)
Educatie	1.200	1.275	1.285	1.535	2.831	6.670
Lidmaatschap NVRR	310	310	375	300	375	375
Secretaris	0	0	1.650	16.200	21.657	11.485
Vergaderingen	6.100	6.075	6.200	5.685	6.972	11.970
Overig (drukwerk, etc.)	400	412	400	73	415	3.846
ALGEMENE UITGAVEN	8.010	8.072	9.910	23.793	32.250	34.346
ONDERZOEK						
Capaciteit in mandagen	100	83	82	85	114	65
UITGAVEN ONDERZOEK	34.000	28.163	27.880	30.300	37.985	23.639
TOTAAL	42.010	36.235	37.790	54.093	70.235	57.985
<i>Budget</i>	<i>50.000</i>	<i>50.000</i>	<i>62.000</i>	<i>62.232</i>	<i>75.559</i>	<i>55.200</i>